Ministerie van Infrastructuur
en Waterstaat

Aankondiging van vrijwillige transparantie vooraf bij aanbesteding **'Detailed research PEFC international conform TPAC User Manual'**.

Opdrachtwaarde inclusief eventuele verlengingsopties: **€ 168.000,00 (exclusief btw)**

Aanleiding, achtergrond en beschrijving opdracht
De 'detailed research' conform de TPAC User Manual is een vervolgstap binnen de context van een langer lopend onderzoek naar vermeende misstanden binnen houtkeurmerk MTCS uit Maleisië. TPAC heeft in 2023 een verkennend onderzoek uitgevoerd met een totale waarde van € 54.200,00. N.a.v. deze verkenning heeft TPAC een advies uitgebracht aan de Staatssecretaris van I&W en heeft de Staatssecretaris besloten over te gaan tot 'detailed research' conform de TPAC User Manual artikel 3.13.

Doel van aangekondigde opdracht is uitvoering te geven aan deze 'detailed research' en daarmee duidelijkheid te creëren over de vermeende misstanden rondom houtkeurmerk MTCS, welke via PEFC international is toegelaten tot het Nederlands Rijksinkoopbeleid.

Standpunt van het ministerie is dat betreffende opdracht één op één gegund kan worden aan Stichting Milieukeur, 'host' van de Timber Procurement Assessment Committee. Ondanks dat de opdrachtwaarde boven de Europese aanbestedingsgrens komt. Onderstaand licht ik dit toe.

Een eerste screening van TPAC liet zien, dat de benoeming van deze Commissie niet geformaliseerd is, met andere woorden het lijkt dat er geen officiële benoeming of mandaat is, bijvoorbeeld per AMvB. Dit werd bevestigd door (Senior Adviseur Bedrijfsvoering, FIB-CDFEZ), die na een vraag of hier sprake kon zijn van een bijdrage voor het uitvoeren van een wettelijke taak, op 19 oktober 2022 schreef:

"De Commissie TPAC is een door de minister ingestelde commissie.
- De oorspronkelijke naam van de Commissie TPAC is de Commissie Gelijkwaardigheidstoetsing
  - Zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30196-31.html
- Deze commissie is in 2006 ingesteld door de minister
  - Aankondiging: zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30300-XI-107.html

- Bevestiging van de instelling: zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31031-XI-1.html

- Ik heb idd (nog) geen formeel instellingsbesluit gevonden. Wel even contact gehad met de directeur van SMK. Leden van de commissie worden door hem benoemd, maar daarvoor heeft hij wel instemming van de Minister nodig. Dat is geregeld in het Handboek TPAC.
- Alles overwegende is m.i. helder dat de Commissie TPAC door de Minister is ingesteld, en formeel is ondergebracht bij SMK

- Bij gebrek aan een instellingsbesluit, en bij gebrek aan een wettelijke verankering van de taken van deze commissie, is het niet hard te maken dat het hier gaat om een ZBO of RWT. Mogelijk is dat instellingsbesluit er ooit wel geweest.

- Daarom is het niet verantwoord dit weg te zetten als een Bijdrage aan ZBO's en RWT's.

- Dus blijft over: Inkoop/Opdracht, die rechtstreeks gegund kan worden aan SMK."

Nader onderzoek van de bovengenoemde en andere Kamerstukken en publieke documenten leveren het volgende beeld op:

- In juni 2004 heeft het kabinet ten aanzien van duurzaam geproduceerd of legaal hout het volgende besloten: "dat alle rijksinstanties welke onder de ministeriele verantwoordelijkheid vallen zich ertoe verplichten dat het door hen aangekochte of aanbestede hout zoveel mogelijk en op termijn volledig op aantoonbaar duurzame wijze geproduceerd is. Daarnaast verzekeren zij zich er minimaal van dat het hout van aantoonbaar legale afkomst is".[1]

- In juli 2005 heeft de Tweede Kamer de plicht om duurzaam in te kopen verbreed door de motie Koopmans en De Krom aan te nemen, die de regering er toe verplichtte om uiterlijk in 2010 bij 100% van de rijksaankopen en rijksinvesteringen duurzaamheid als zwaarwegend criterium mee te nemen.[2]

- Op 4 april 2006 heeft Staatssecretaris Van Geel van VROM de Tweede Kamer geïnformeerd, dat hij de Commissie gelijkwaardigheidstoetsing instelt, met het doel om certificatiesystemen voor certificatie van duurzaam hout te beoordelen. [3]

---

[1] Naar dit besluit, dat blijkbaar op 15 juni 2004 is genomen, wordt in diverse Kamerbrieven verwezen. Zie bijvoorbeeld ook het rapport van het Centrum Hout: Duurzaam bosbeheer en houtkeurmerken uit januari 2007 (pag. 10).

[2] Zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-29800-XI-130.html

[3] Zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-30196-31.html

[4] Zie https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-31031-XI-1.html

- Op 16 mei 2007 heeft Minister Cramer van VROM het jaarverslag van het Ministerie van VROM aan de Tweede en Eerste Kamer aangeboden.[4] In het jaarverslag wordt op pagina 127 vermeld:
"Begin april is aan de Tweede Kamer gemeld, dat er een commissie gelijkwaardigheidtoetsing opgericht zou worden die bestaande certificatiesystemen (op landenniveau) op gelijkwaardigheid aan de overeengekomen BRL zou gaan toetsen. Begin oktober is deze commissie van start gegaan met een serie proeftoetsingen. Deze proeftoetsingen zijn bedoeld om ervaring op te doen met de toetsingssystematiek en te kijken of de BRL in de praktijk werkt. Op basis van de ervaringen van de proeftoetsingen zal de commissie gelijkwaardigheidtoetsing in 2007 een advies uitbrengen over de werkbaarheid van de BRL. Daarna zullen de certificatiesystemen worden getoetst aan de BRL t.b.v. het inkoopbeleid van de overheid en om flankerend beleid vorm te geven."

- De Tweede Kamer en de Eerste Kamer hebben aan de minister décharge verleend voor het gevoerde beleid in 2006, dus ook voor de instelling van de Commissie gelijkwaardigheidstoetsing.

- Op 24 juni 2008 heeft Minister Cramer van VROM de inkoopcriteria voor hout voorgelegd aan de Tweede Kamer.[5] In de Kamerbrief schrijft de Minister:
"De Hout Inkoop Commissie, ondergebracht bij de Stichting Milieukeur, zal aan de hand van de vastgestelde inkoopcriteria en beoordelingsmethode gaan beoordelen welke certificatiesystemen voldoen in het kader van duurzaam inkopen. Vanwege het internationale karakter van de toetsingswerkzaamheden is besloten om de naam van de commissie om te dopen tot Timber Procurement Assessment Committee (TPAC) en Engelstalige criteria en procedures te hanteren. Op de website van de Stichting Milieukeur www.tpac.smk.nl zal naast alle informatie over de criteria, de TPAC en de procedures vanaf september een lijst worden bijgehouden van certificatiesystemen die aan vastgestelde inkoopcriteria voldoen. Doordat de grootste certificatiesystemen op de Nederlandse markt eerst worden getoetst, zal in september van ongeveer 70% van het gecertificeerde hout bekend zijn of het aan de inkoopcriteria van de overheid voldoet."

De inkoopcriteria vermelden op pagina 1 bovenaan:
De Timber Procurement Assessment Committee (TPAC) toetst of een certificeringssysteem voor hout en houtproducten voldoet aan de Nederlandse Inkoopcriteria. Dat doet de TPAC aan de hand van de onderstaande inkoopcriteria (principes en criteria) en beoordelingsmethode.

Op pagina 11 wordt expliciet verwezen naar TPAS, het Timber Procurement Assessment System, dat door TPAC is ontwikkeld en wordt toegepast, en waarvan TPAC zelf een onlosmakelijk bestanddeel is.

Op 2 juni 2014 heeft het Ministerie van Infrastructuur en Milieu middels publicatie in de Staatscourant een tijdelijke aanpassing van de inkoopcriteria bekendgemaakt.[6] In die publicatie worden TPAS en de positie van TPAC nog eens bevestigd.

[5] Kamerbrief d.d. 24.06.2008, dossier 30 196 Duurzame ontwikkeling en beleid, no. 35

[6] Staatscourant 2014 nr. 15429 d.d. 2 juni 2014

Op 8 december 2016 hebben diverse Ministeries (waaronder IenW), provincies en gemeenten het Manifest Maatschappelijk Verantwoord Inkopen 2016 - 2020 (Manifest MVI) ondertekend, waarin voor praktische invulling van MVI verwezen wordt naar het PIANOo Expertisecentrum Aanbesteden (artikel 3 lid 2 Manifest MVI). PIANOo onderhoudt daarvoor de site mvicriteria.nl, waar de inkoopcriteria voor duurzaam hout volgens het TPAS zijn opgenomen.

Inkoopprocedure
Op grond van de omvang van de opdracht zou er normaliter niet voor een enkelvoudige onderhandse procedure worden gekozen en zou Europees worden aanbesteed. Bovenstaande analyse bevestigt, dat TPAS, TPAC en de inkoopcriteria voor duurzaam hout door de minister van VROM zijn ingesteld en met goedkeuring van de Tweede Kamer functioneerden en functioneren. Daarbij heeft TPAC in het systeem een unieke positie. TPAC heeft een geïnstitutionaliseerde rol als adviseur van de Staatssecretaris en als orgaan, met name via de daartoe bestemde website informatie publiceert over goedgekeurde certificering van hout t.b.v. het Rijksinkoopbeleid. De activiteiten kunnen niet door een andere partij worden uitgevoerd.

Aankondiging
Het ministerie heeft in het kader van vrijwillige transparantie besloten tot het publiceren van het voornemen om gebruik te maken van de onderhandelingsprocedure zonder aankondiging. De opdracht aan Stichting MilieuKeur - TPAC kan op grond van Artikel 1.1 uit de aanbestedingswet 'Een bedrijf of instelling waaraan door een aanbestedende dienst een bijzonder recht of een uitsluitend recht is verleend' enkelvoudig verstrekt worden.

Bezwaar
Het ministerie stelt u middels deze aankondiging in de gelegenheid om tegen het gunningsvoornemen bezwaar te maken. Indien u bezwaar heeft tegen de voorgenomen opdrachtverlening aan Stichting MilieuKeur - TPAC, wordt u verzocht om uw bezwaar **binnen 20 kalenderdagen** na de dag van publicatie via de berichtenmodule in TenderNed kenbaar te maken, waarbij u tevens een kopie van uw bezwaar per e-mail zendt aan casper.vander.geest@minienw.nl. De genoemde termijn is een fatale termijn.
Een gemotiveerd bezwaar dient binnen de daartoe gestelde termijn te worden verzonden en (tenminste) in te gaan op de navolgende onderdelen om in behandeling te kunnen worden genomen:
• benoeming van de contactpersoon en de bezwaar makende organisatie(s);
• benoemen dat u bezwaar maakt met verwijzing naar onderhavige publicatie;
• de reden van uw bezwaar;
• uw achtergrond als belanghebbende;
• de onderbouwing dat het aannemelijk is dat uw organisatie tevens kan voorzien in de beoogde dienstverlening alsmede de door het ministerie gewenste karakteristieken die relevant zijn voor de uitvoering van de opdracht.

Op basis van de inhoud van het bezwaar behoudt het ministerie zich het recht voor het standpunt ten aanzien van artikel 1.1 te herzien. De ontvangst van een bezwaar dient geenszins te worden beschouwd als een verlenging van de bezwaartermijn als zodanig.